

Remissyttrande

Datum 2022-06-07

Diarienummer RS 2022-01494

Ert diarienummer FI 2022/00967

Regionstyrelsen

Yttrande över promemorian En effektivare upphandlingstillsyn (Ds 2022:5)

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen (nedan VGR) har fått tillfälle att yttra sig över promemorian och vill föra fram följande synpunkter. VGR har fokuserat på utredningens förslag till ändringar i LOU, då det är den lagen som styr merparten av VGR:s upphandlingar. Synpunkterna följer promemorians kapitelindelning.

- VGR avstyrker förslaget att Konkurrensverket ska få fatta beslut om upphandlingsskadeavgift som första instans.
- VGR avstyrker förslaget att möjligheten att besluta om upphandlingsskadeavgift utvidgas till andra överträdelser än enbart otillåtna direktupphandlingar.
- VGR avstyrker förslaget att tidsfristen för att besluta om upphandlingsskadeavgift förlängs till två år.
- VGR avstyrker förslaget att upphandlingsskadeavgiftens tak höjs från 10 miljoner till 20 miljoner kronor.
- VGR tillstyrker förslaget att bestämmelserna om upphandlingsskadeavgift och tillsyn slås ihop till ett gemensamt kapitel

4 En effektivare upphandlingstillsyn

4.1 Tillsynsmyndigheten får besluta om upphandlingsskadeavgift

Förslaget i promemorian innebär att tillsynsmyndigheten ska få fatta beslut om upphandlingsskadeavgift. Tillsynsmyndighetens beslut om upphandlingsskadeavgift ska få överklagas till den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten eller enheten har sin hemvist. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

VGR avstyrker förslaget och menar att det finns principiella betänkligheter mot att en myndighet ska bedöma en annan myndighets handlande. VGR menar att en domstol är mest lämpad att avgöra om en upphandlingsskadeavgift ska påföras. I det fall tillämpningsområdet för upphandlingsskadeavgiften utvidgas kommer mer skönmässiga bedömningar att behöva göras av tillsynsmyndigheten. Skönmässiga bedömningar behöver också göras avseende avgiftens storlek och avseende om anledningen till upphandlingsavgiften utgör ett ringa fall eller om

det finns synnerliga skäl att bevilja eftergift. VGR vill här framhålla att alla ansökningar till domstol om upphandlingsskadeavgift inte bifalls. VGR ifrågasätter även om det blir effektivare att införa ytterligare en instans i överprövningskedjan.

4.2 Dokumentationskyldigheten förenas med en tidsfrist

Förslaget innebär att dokumentationsplikten i LOU, LUF, LUK och LUF5 ska fullgöras senast 30 dagar efter att avtal ingåtts eller att beslut om avbrytande av upphandlingen har fattats. VGR har ingen invändning mot tidsfristen i sig, men anser inte att en upphandlingsskadeavgift ska kunna påföras vid en överträdelse (se nedan under punkt 4.3).

4.3 Tillämpningsområdet för upphandlingsskadeavgiften utvidgas

Förslaget innebär att upphandlingsskadeavgift även ska få beslutas när den upphandlande myndigheten eller enheten inte har följt sina skyldigheter enligt bestämmelserna i upphandlingslagarna om

- efterannonsering,
- publicering av annonser om offentliga upphandlingar i en registrerad annonsdatabas,
- dokumentationsplikt,
- individuella rapporter och protokoll, och
- motiveringsskyldighet.

VGR avstyrker förslaget och menar att möjligheten att fatta tillsynsbeslut ger en tillräckligt effektiv tillsyn. VGR anser inte att det är proportionerligt att utvidga tillämpningsområdet för upphandlingsskadeavgiften sett till de aktuella skyldigheternas karaktär. Detta gäller särskilt vid en jämförelse med otillåtna direktupphandlingar.

4.4 Taket på upphandlingsskadeavgiften höjs

Enligt förslaget ska det högsta belopp som kan påföras i upphandlingsskadeavgift höjas från 10 000 000 kronor till 20 000 000 kronor. VGR avstyrker förslaget. VGR kan inte se att ett höjt belopp skulle komma att öka effektiviteten i tillsynen och menar att nuvarande belopp är proportionerligt och har den avskräckande effekt som upphandlingsskadeavgiften syftar till. Upphandlande myndigheter och enheter är i regel skattefinansierade och upphandlingsskadeavgiften bör inte vara högre än nödvändigt för att uppnå dess syfte.

4.5 Tidsfristen för att besluta om upphandlingsskadeavgift förlängs

Förslaget innebär att tidsfristen för att besluta om upphandlingsskadeavgift ska vara två år i de fall ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtalets giltighet eller av ett beslut att avbryta upphandlingen. VGR avstyrker förslaget och menar att motiveringen att ärenden ofta skrivs av på grund av att preskriptionstiden nås inte utgör anledning att förlänga tidsfristen. VGR anser att antalet avskrivningarna bör kunna minska genom till exempel en omorganisation

av tillsynsmyndighetens verksamhet eller en omfördelning av resurser, vilket tidigare har diskuterats som lösning (SOU 2015:12).

4.8 Ett samlat tillsyns- och sanktionskapitel

Förslaget innebär att bestämmelserna om upphandlingsskadeavgift och tillsyn tas in i ett gemensamt kapitel i respektive upphandlingslag. VGR ställer sig positiv till ett samlat tillsyns- och sanktionskapitel och anser att det gör bestämmelserna om upphandlingstillsyn mer överskådliga.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Jonny Magnusson
Ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör